

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

באר חפרה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זצ"ל בפרשת השבוע

גליון מס' 485

פרשת אחרי קדושים

ה'תשפ"ה

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים לתורה - אהרע
רחוב מרשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ניו היילדס
כתובות/ת"ת

מכירת ש"ס קטנה כלל חסידות
ה'תש"פ, אלעד
בית הכנסת

בית שטפנשט - גבעתיים
בקרוב הגדול שטפנשט
רחוב מרשי"ל 13 בני ברק
כולל אברכים - בית מדרש
"מרכז מתחברים לנשק"ם

הכנסת אורחים וא"ל ברונונה
למנוחת חסידים - במונטה מראש
כתובות קבר האדמו"ר הראשון שטפנשט
רחוב אלכסנדר 2 ש"ס פאקורד איש - רומניה

מקוה טהרה

מפעל לקוחת דפסא
וקמחא דשברא
עור וסויע לשימור ברכות בימי
ההצלה והשבת השנה

אור מתורתנו
ש"ע"ר תורה ברחבי הארץ, נכסי חינוך
ועריב ידועות לעם בשכונות, בהשתתפות
גדולי המספיקים ומובילי הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון
להנצחת ידועות ומוזיאון
וזכר הצדיקים שטפנשט

מוזיאון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
להנצחת רבותינו הקדושים
בית שטפנשט - רחוב מרשי"ל 13 בני ברק

מפעל האגודות
להנצחת רבותינו
מספרי המבטן ניתן להשיג
במוזיאון המוסדות:

אגודת אמת - שטפנשט
רש"י מדרש - רחוב
מבטן מלכות - יסוד
עלי אמת

ח"י עניני ברית מילה,
ח"י עניני חלוקה,
ח"י עניני שושאל ומוצא טאני,

ח"י עניני פירוש רבן הקב"ה
למנוחת חסידים - במונטה מראש
כתובות קבר האדמו"ר הראשון שטפנשט
רחוב אלכסנדר 2 ש"ס פאקורד איש - רומניה

י"ל על ידי מוזיאון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
ברוא"ל: 7172759@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

כזה שיש לו כל מיני עתים לטובה ולרעה שלפעמים עושה מעשים טובים ולפעמים להיפך שנכשל ח"ו לפעמים בעבירה, האדם כזה 'אל יבא בכל עת אל הקדש' היינו שאל יכנס עצמו בסודות עליונים אשר 'מבית לפרוכת', וזאת מכיון שעשה לעצמו 'מסך המבדיל' בינו ובין הקדושה, אזי כל מה שיש לו יכנס בסודות עליונים מיד, רק מתחילה ישוב בתשובה מעבירות שבידו ויתחרט מאד, ואז יוכל לבוא להכנס אל הקדוש.

(נועם אלימלך)

אין די להתעסק בפרנסת בני ביתו, אלא צריך לקבוע עיתים לתורה ועבודת ה'

ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרוכת (טו. א)
פירש הצדיק הק' הרבי מלובלין
זצוקלה"ה על פי מאמר ר"ל הכתוב על הפסוק
(תהלים ק"ו ב.) 'אשרי

הדברים האלה להצטרע על גלות השכינה ולשוב אל ה', הנה הם יהיו הדור האחרון כי מיד 'ושב ה' אלךך את שבותך', ולכן קראם הכתוב 'הדור האחרון' כי אם יעשו כן ישיעם ה' מיד ויהיו הם האחרונים בגלות כמו שנתבאר (תענית ל) 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה מיד בשמחתה' ע"כ, דהיינו כאשר אדם חושב ושם אל לבו ענין זה של גלות השכינה איך שאבינו שבשמים בצער ובכיכול בוכה על בניו שאינם סמוכים על שולחנו מחשבות אלו הם מה שכינו חו"ל בשם: 'צפית לישועה', ומכאן נובח כמה גדול כוחו של כל יהודי יחיד אשר יתכוון באמת ל'צפית לישועה'!

(תפארת שלמה)

החסרון של נדב ואביהוא היה שרצו לעבוד את ה' מיד במסירות נפש הכי גדולה

אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ד' וימתו (טו. א)
יש לדייק כיוון דכתיב 'אחרי מות שני בני אהרן' למה הוצרך לחזור ולכתוב 'וימתו'? ויש לבאר על פי מה שפירשנו במקומו (בפרשת שמ"ד ויקח) שנדב ואביהוא היו צדיקים גדולים, והיו מכוונים לבס לאביהם שבשמים, ורצו להיות תמיד בבחינת 'מוחין גדולות' ועי"ז רצו לכנס 'לפני ולפנים' כמו אהרן הכהן, ואכן לזה נכנסו שניהם ביחד כדי שיעמוד להם זכות שניהם, ומסרו את נפשם על זה, אף על גב שאי אפשר להתקיים בחינה זו כי רצון הבורא יתברך אינו כן, כי כתיב (ויקרא יד) 'והחיות רצון ושוב' פירוש: 'והחיות' רומז ל'חיות אלקות' שיש באדם, שכל עת ובכל שעה שמדבר בתורה ותפלה רוצה הנפש לצאת מהאדם ולהתדבק בשרשה כדכתיב (ש"ה ש"ה) 'נפשי יצאה בדברך', וזהו 'והחיות רצון' אכן מחמת שהקב"ה חפץ חסד הוא ורוצה בקיום העולם וכדי שיקיים האדם את המצות בפועל בעולם העשיה ולכן 'ה' חפץ למען צדק' (ישעיה יב. כא) ומחזיר תמיד החיות לאדם, לקיים על ידי זה תורה ומצות, וזהו 'ושב', ונדב ואביהוא שרצו למסור נפשם ולדבק את עצמו בשורש עליון בלי הפסק 'מוחין דקטנות' המוכרח להיות כרצונו יתברך, לכן יצאו מדרגא זו של 'והחיות רצון ושוב' וזהו 'וימתו מדרגא דילהן' כי רצון העליון הוא שיהיה 'מוחין דקטנות' היינו שיהיה תחילה ירידה לצורך עלייה, ואז ניתן להגיע למדרגות נשגבים מאד.

(תולדות יצחק - מהר"ק רבי יצחק מנעשכ"ז ז"ע)

במקדש אין מקום לעצב

ואל יבא בכל עת אל הקדש (טו. ב)
גמטריה עם התיבות 'בעצבות', כי בעצבות אי אפשר לבא אל הקדש.

(אמרי חיים)

תחילה יש לשוב בתשובה ורק אח"כ לעלות במדרגות

דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרוכת (טו. ב)
רבינו הק' הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק ז"ע ביאר את הכתוב: 'דבר אל אהרן' רוצה לומר שהוא אחיך ורוצה במעשים טובים ויקבל תוכחה ממך. וכה תאמר אל בני האדם מאחך בני ישראל 'אל יבא בכל עת אל הקדוש מבית לפרוכת' פירוש אם הוא אדם

המצוות מכניסים באדם חיות והוא יכול להתקיים, משא"כ בבני אהרן שלא נצטוו

בקרבם לפני ד' וימתו (טו. א)
כתב הגה"ק בעל החידושי הרי"מ ז"ע שכל מצוה יש לקיים בהתלהבות דקדושה מבלי להשאיר חיות גשמיות, ולהכניס הכל למצוה, ומנין ישאר לו 'חיות'? אלא שהמצוה עצמה מחזירה לאדם חיות, שיוכל לחיות עוה, כמ"ש 'וחי בהם', ונדב ואביהוא שלא נצטוו ולא היה בזה 'מצוה' בהקטרתם, והשקיעו מסירות נפש מוחלטת בהקרבת הקרבן, ויצאה נפשם מדביקות ונשארו בלי חיות כלל.

(חידושי הרי"מ)

בני אהרן מסרו עצמם כל עת ועבודתם על קידוש ה'

אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ד' וימתו (טו. א)
כנודע התיבה 'אחרי' הכוונה לזמן מופלג. וכאן הכוונה כי מופלג להם לירא ממיתה, והטעם כי אין זה דבר חדש אצלם. כי בכל זמן ועידן 'בקרבם לפני ה' וימותו' שתמיד בכל עת שהתעסקו ב'עבודת ה' מסרו עצמן למיתה. וא"כ שכתוב 'אחרי מות שני בני אהרן' כי תמיד 'בקרבם לפני ה' וימותו'.

(ליקוטי בעש"ט)

בני אהרן נגמרו דינם למיתה בהר סיני כשנגשו להסתכל בשכינה

אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ד' וימתו (טו. א)
הנה כל מקום שנאמר אחרי הוא מופלג, ונאמר פרשה זו ביום שהוקם המשכן כמ"ש (במס' גיטין) ובו ביום מתו, וא"כ איך יתבאר אחרי - מופלג? אלא באמת, בהיותם בהר סיני כשנגשו להסתכל בשכינה מאז נגמרו דינם למיתה והיו להו כאלו מתו, רק ה' האריך אפו מלהמיתם ממש מרצונו שלא לבטל שמחת תורה כדאיתא במדרש. וזהו כי באמת 'בקרבם לפני ה' וימותו' כבר אז במתן תורה, וא"כ יתכן שפיר אחרי-מופלג, וזהו אמרו 'אחרי מות שני בני אהרן' כי אחרי מופלג.

(תפארת יהונתן - להגה"ק הר"ב ר' יהונתן ז"ע)

גודל החשיבות והכב של כל יהודי

אחרי מות שני בני אהרן בקרבם לפני ד' וימתו (טו. א)
כתב הרה"ק רבי שלמה מראדומסק זצ"ל הנה אמרו חכמינו ז"ל (שבת לא) כי ששאלים את האדם ליום הדין צפית לישועה? ויש להבין ענין הצפיה הזאת מה טיבה, אמנם הנה ענין הצפיה הזאת היא להיות האדם מצטער ומתפלל על גלות השכינה שכבודו יתברך שמו מחולל בין הרשעים, וצריך לצפות לישועת ה' במהרה, וזהו 'צפית לישועה' כמו שנאמר (תהלים קיט) 'שברתי לישועתך ה', וכאשר האדם כל ימיו במחשבה זו הנה על ידי כן מעורר ענין הגאולה במהרה, להיות כביכול צדיק ונושע, והוא זוכה לראות בחייו בנחמת ציון העתידה, כמו שנאמר (ישעיה ס) 'שישו אתה משרש כל המתאבלים עליה' רוצה לומר כי זוכים מיד לשוב אתה בעולם הזה, אל המתאבלים עליה. והוסיף והנה אם היו ישראל מצפים לישועה הזאת אז היו מעוררים באמת קץ הגאולה מיד, ועל זה הוא שאמר הכתוב 'ואמר הדור האחרון' רוצה לומר כל דור שישים על לבם את

שומרי משפט עושה צדקה בכל עת, איזהו 'העושה צדקה בכל עת' זהו המפרנס בניו ובנותיו. ועל פי זה יבואר הכתוב 'ואל יבוא בכל עת אל הקדש' פירוש שעל ידי העובדא של 'בכל עת' לחודא, היינו לבד יחשוב כי על ידי מצות פרנסת בני ביתו די לו להכנס אל הקדושה, לא כן הדבר כי בזה לבד אין יכולים לבוא אל הקדושה, אלא שצריך לעסוק גם בתורה ותפלה ומעשים טובים.

(תולדות יצחק)

להכנס אל הקדושה ולא לצאת ממנה

ואל יבא בכל עת אל הקדש (טו. ב)
כתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק בשם אחיו הרה"ק הרבי ר' זושא מהניאפולי ז"ע שדרש את הפסוק "דבר אל אהרן

אחיק ואל יבא בכל עת אל הקודש" שאל יבא בכל פעם מחדש אל הקודש, דהיינו שלפעמים יתגבר בקדושה ולפעמים יתלש מהקדושה, אלא שיראה להכנס פעם אחת וישאר תמיד בגבול הקדושה בכל עת.

(נועם אלימלך - ליקוטי שושנה)

'עומד ומושרת כמלאך מיכאל' (מתוך פיוט ליוה"כ)

פִתְּנָה בְּדִ קְדֻשׁ יִלְבֹּשׁ וּמִכָּאֵל בְּדִ יְהִי עַל פִּשְׁרוֹ וּבִאֲבִנָּה בְּדִ יִחַר וּבִמְצַנְפָּה בְּדִ יִצְנֶה (טו. ד) כתב הרה"ק המגיד מקוונצ' זי"ע לבאר דברי הפייטן בנוסח עבודת יוה"כ שכתב על הכהן גדול 'עומד ומושרת כמלאך מיכאל, ונראה כי מיכאל רומז לד' בגדי כהן גדול כי אותיות מכ"א של 'מיכאל' הם נוטריקון מ'צנפת כ'תונת א'בנט, נשאר י"ל של 'מיכאל' שמרמזים על 'מכנסים' שבהם שני חלקים א' על רגל ימין וא' על רגל שמאל ור"ת של 'ימין וס'ת של שמאל' הם י"ל, וזהו 'עומד ומושרת כמלאך מיכאל' שבד' בגדי לבן, נעשה מרכבה לשר החסד העליון.

(עבודת ישראל)

'והכהנים והעם העומדים בעזרה'

וּמֵאֵת עֶדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח (טו. ה) יש כאן רמז למה שאנו אומרים בסדר העבודה ביוה"כ 'והכהנים והעם העומדים בעזרה' ואמר האדמו"ר הרה"ק ר' ישעיה'לה מפשדבור' זי"ע שהכוונה היא שפעם בימים שהיה ביהמ"ק קיים עמדו עזרה בתפלה ותחנונים שתתקבל עבודת הכהן הגדול, ובלי עזר וסיוע מבני" לא יכול הכה"ג לגשת אל הקודש, וזה גם המובן 'הכהן הגדול מאחיו' גדלוהו משל אחיו, (וימא יט) היינו גדולתו היתה משל אחיו, שהאצילו מרוחו וסייעו בידו בהתעלותו בעבודת היום. וזה 'ומאת עדת בני ישראל יקח' ברגע הגדול הזה היה צריך לעזרת עדת בני ישראל.

גם היצר עצמו רוצה שיעבדו את ה' באמת

וְנָתַן אֹהֶרֶן עַל שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים גִּרְלוֹת (טו. ח) ענין ב' השעירים ניתן לבאר כי הא' בא כנגד המצוות להעלותם לשורשם ותיקונם העליון, ואילו השני כנגד העוונות להשליכם לארץ גזירה. אמנם מה שאחז"ל שהיה 'דורון' יבואר דלכאורה היצירה"ר הוא כמו א' מהנבראים ונברא בכדי להסית, אבל באמת הוא בודאי רוצה יותר שלא ישמע לו, כדכת' 'בכל לבבך' ודרשינן בשני יצירך, והיינו שיקח דוגמא ומוסר מהיצירה"ר שעושה בכל כוחו למלאות את תפקידו שהועידו לו מן שמיא, ואפילו שהוא עצמו באמת אינו מרוצה מכן, ורוצה שיעשו רק רצון הביו"ת, ואם ח"ו כן שועין לו וממרים את פי ה' אזי יש לו ליצר צער והוא צווח: לה נשתנית מכל הנבראים אשר בגללי עוברים עברות, אבל כאשר בני" עושים תשובה אזי נהיה תיקון ע"י התשובה שנבראה לפני בריאת העולם וזהו ענין ה'דורון' ש"י עשיית התשובה יש לו ליצירה"ר קורת רוח.

(מעגלי צדק - הרה"ק מודעש זי"ע)

צדיק ורע לו רשע וטוב לו?

גִּזְרָה אֶחָד לְד' וּגִזְרָה אֶחָד לְעֻזָּאזֵל... אֶת הַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְד' וְעֲשֶׂהוּ חֲטָאֵת... וְהַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לְעֻזָּאזֵל יַעֲמֵד חַי (טו. ח-ט) רבינו הס"ק מריז"ו זי"ע אמר לפרש את השבח שאנו מזכירין בברכת גבורות 'מכלכל חיים בחדס מחיה מתים ברחמים רבים' שמרומז בזה הנהגת השי"ת המופלא והנסתרת מעיני כל חי בענין 'צדיק ורע לו רשע וטוב לו', כי הצדיק שהוא בחינת 'חיים' אותו השי"ת 'מכלכל בחדס' במובן של 'חרפה', ע"ד מאה"כ 'ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא', ולעומת זה הרשעים

שהם בבחינת מתים אותם מחיה השי"ת ברחמים רבים. כי הצדיקים מוכרחים לקבל מתנת בשר ודם בדרך ביזיון וחרפה, ואילו להרשעים נשפע כל טוב שבעולם.

החסיד המפורסם הרב רבי שעפישל מבארדיששוב ז"ל השמיע אימרה זו לפני בנו רבינו אדמוה"ז מסאדיגורה זי"ע אמר לו רבינו הדבר מרומז בתורתנו הק': דהנה שני השעירים שעליהם הוטל הגורלות ע"י אהרן הכהן רומזים לשתי הבחינות, הצדיק הוא בחי גורל לד', והרשע הוא הגורל לעזאזל, ואומר הכתוב 'את השעיר אשר עלה עליו לד' ועשהו חטאת', 'חטאת הוא לשון חסרון כמאה"כ 'והיית' אני ובני שלמה חטאים' (מלכים א' א כא) כי הצדיק נעשה לדבר הנחסר בעוה"ז וחסר לו בכל הענינים בריות גופא, ופרנסה וכו' ולא ידך גיסא 'והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל' היינו הרשע, 'יעמד חי' לו תמיד טוב בעוה"ז, וחי בחיות רב, ולא חסר לו דבר, ולא עוד אלא 'לפני ד', עוד נדמה לו שהוא עומד לפני ד', דהיינו, שמצבו הרוחני אתו...

(מרן רבינו הס"ק מריז"ו ובנו מרן אדמוה"ז מסאדיגורה זי"ע)

הוכחה מובהקת שהגאווה קשה מן כל החטאים

הַשִּׁכָּן אֶתְּם בְּתוֹךְ מִטָּאתָם (טו. טו) אמר הבעל שם טוב הק' זי"ע כי ישנה הוכחה מובהקת שהגאווה קשה מן החטאים, כי בכל הטומאות והחטאים כתיב 'השוכן אתם בתוך טומאותם' מה שאין כן בבעלי הגאווה איתא (פרק קמא דסוטה ה. א) אין אני והוא יכולין לדור בעולם. שנאמר (תהלים קא. ה) 'גבה עינים ורחב לבב אותו לא אוכל'.

(צנפת פנח - מרבה"ק בעל ה'תולדות' זי"ע)

כשבנ"י באחדות ודבקות ראוי שיקריבו קרבנותיהם במקום אחד

לִפְנֵי ד' תִּתְּהוּ (טו. ל) כתב הרה"ק רבי שמואל מסוכטשוב זי"ע: פרשת 'שחוט חוץ' נכתבה אחר פרשת יוה"כ, ונראה לבאר דביוה"כ כתיב 'לפני ה' תטהרו' וכבר פירשנו שהוא כעין מה שאמרו מים שנטמאו משיקן והן טהורין' שמאחר שנדבקו למקוה טהרה שאינה מקבלת טומאה בהכרח פרחת טומאתן מהם. וכן הדבר בנפשות ישראל, אשר ביוה"כ שבים ונדבקים בשורשן שהוא השי"ת, ועי"ז נטהרין. ויש לומר דזה נמי טעמא ד'שחוט חוץ' ו'איסור הבמות' שהרי מאחר שכל ישראל דבקין בשורש אחד, הם כולם כאיש אחד, ואין ראויה להם התחלקות מקומות לקרבנותיהם, וזהו ענין איסור 'שחוט חוץ'.

(שם משואל)

אהרן הכהן השיג השגות גבוהות ובכ"ז לא עבד אלא מתוך יראה

וְהָיְתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם... וַיַּעַשׂ פֶּאֶשֶׁר צִוָּה ד' אֶת מֹשֶׁה (טו. לה) פירש"י ז"ל: כשהגיע יוה"כ עשה כסדר הזה, ולהגיד שבחו של אהרן שלא היה לובשן לגדולתו אלא כמקיים גזירת מלך. הנה להבין מאי הרבותא שעשה אהרן כאשר צוה ד'? גם יש לדעת ולהבחין דברי רש"י ז"ל שכתב 'להגיד שבחו של ה' לבשן לגדולתו' וכי מה שבחו בזה? אמנם נראה לידוע כי כל טעם המצוה המפורשת בתורה יוכרח לכווין טעם זה בעת עשיות המצוה ההיא, והנה גם כאן מפורש הוא הטעם 'ולא ימות' והיה מוכרח לכוין טעם זה גם בעת בואו להקטיר קטורת שהיא נבחרת מכל העבודות, ואכן זאת היא הרבותא דאהרן הכהן אשר מדרגתו היתה בחי' אהבה עזה בוערת כש, כאחד השרפים, ובפרט בעת בואו לפני ולפנים ביום הקדוש בעבודת הקטורת, ואעפ"כ צוה לו השי"ת שישפיל עצמו לבחי' 'יראה תתאה' והנה באמת נסיון גדול הוא לגבי אהרן הכהן אעפ"כ עשה רצון הבורא ית"ש,

וזהו ששבחו הכתוב 'ויעש כאשר צוה ד' וכו', וי"ל דזהו ג"כ כוונת רש"י 'שלא היה לובשן לגדולתו' היינו 'לדרגא דליה' שהיה לו לכהן הגדול בחי' אהבה עזה רשפי אש, אלא כמקיים גזירות המלך היינו בחי' יראה.

אם לא תסיהו דעתכם מזהשי"ת לא יחסר לכם כל

וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי ד' אֱלֹהֵיכֶם (יה. ב) פירוש כי גם מדת הדין - אלוהים - תתהפך לרחמים - אני ה', ואז ממילא 'תמלא כל העולם בכל מילי דמיטב ולא חסרו דבר, וזהו 'אל תפנו אל האלילים' שלא 'תפנו אל' מדעתכם ו'אלהי מסכה לא תעשו לכם' כי ממילא לא תצטרכו לדאוג על כסף וזהב כלל, כי לא יחסר לכם מאומה.

(נועם אלימלך)

המקיים את מצוות ה' שאין טעמים ידועה זוכה לקבל בהירות בקיום המצוות הידועות בטעמים

אֶת מִשְׁפָּטֵי תַעֲשֶׂה וְאֶת חֻקֵּי תִשְׁמְרוּ (יה. ד) ביאר הרה"ק סנגור' של ישראל מבארדיטשוב זי"ע, חוקות הם המצוות שאין להם טעם, והמשפטים הם המצוות שיש להם טעם. ובאמת כשאדם עושה המצוות שאין להם טעם אזי הוא מזדכך ועי"ז יכול להבין המצוות שיש להם טעם, אבל ח"ו כשאדם אינו עושה המצוות שהם חוקים, אזי אין לו שכל כלל להבין המצוות שיש להם טעם כדי לעשות. וזהו 'את חוקתי תשמרו' כשתעשה המצוות שהם חוקים שאין להם טעם, אזי יזדכך שכלל להבין המצוות שיש להם טעם, 'לעשות'. וזהו 'ואת משפטי תעשו' וכו', וזהו הרמז 'אשר יעשה האדם אותם וחי בהם' שיבין שהמצוות הם החיות שלו.

(קדושת לוי)

הדרך להקדושה לידע ולזכור תמיד בה'

קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ד' אֱלֹהֵיכֶם (יט. ב) איתא במדרש (ויק"ר) קדושים תהיו, הדא הוא דכתיב (תהלים ב) 'ישלח עוזך מקודש'. ופירושו 'קדושים תהיו' שזו הבטחה שהשי"ת הבטיח להם כי יהיו קדושים וא"ת איך ביכולתנו להתקדש לזה אומר המדרש הה"ד 'שלח עוזך מקודש' כי העזרה והסיוע להיות קדושים תבוא לכם מקדושה ממרום, שישלח לכם לעזר להיות קדושים, כמו שנאמר 'והתקדשתם והייתם קדושים', ומה היא הדרך להקדושה כי אני ה' אלוהיכם לידע ולזכור תמיד בה', 'ושמרתם את כל חקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם' כי אז 'אני ה' מקדשכם', היינו שממרום אשלח לכם עזר להיות קדושים.

(הרה"ק מפוריטוב זי"ע)

בנו של העשיר לעולם איננו דואג ממהסור

כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי (יט. ב) היה אומר הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זי"ע: אם האבא הוא עשיר, אין לו לבן מה לדאוג! וזה שאמרה תורה 'קדושים תהיו' בטח תהיו קדושים, שהרי 'כי קדוש אני' ויש לי מספיק קדושה עבור כל אחד מישראל.

נשמתו של אדם נמשכת עם הכח האלוקי למעלה ואילו החלק הגופני שקבל מאביו ואמו מושכו ללמטה

קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ד' אֱלֹהֵיכֶם: אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ, (יט. ב-ג) 'יבואר הקשר עפ"י מאמרם ז"ל: שלשה שותפין יש באדם הקב"ה אביו ואמו (גדל לא) ומבואר שם בגמ' שחלק ה' הוא הרוח והנשמה הניתנת בו, וחלק אביו ואמו הוא הגוף של האדם. וזהו שאומר השי"ת: 'קדשים תהיו כי

קדוש אני' מכח החלק שהוא מצדי, אתם מסוגלים להיות קדושים, יען 'כי קדוש אני' ונשמעתם חצובה מתחת כסא כבודי, והיא טהורה בכל מיני טהרה, ולכן מסיבת החלק שלי אין לכם לפחד כלל. אך 'איש אמו ואביו תיראו' יש לכם לירא מצד החלק שקבלתם מאבא ואמא, והוא כאמור הגוף המושך את האדם לכל מיני תאוות רעות, ואת החלק הזה צריכים אתם לעבד ולשמרו כראוי.

(רבינו הסב"ק מריזין זי"ע)

"ישראל עם קדוש"

קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם (יט. ב) איתא במדרש: 'קדושים תהיו, יכול כמוני תלמוד לומר כי קדוש אני'. (ויק"ד כד. ט.) בדרך רמז נראה לומר שחז"ל הורו לנו כדבריהם, שיכול האדם להיות כמוני 'כביכול', [הוא יכול כמוני לא מתפרש בלשון בתמיה אלא בנחותא] ועפ"י מה דאמרו חז"ל (בבא בתרא עה) אמר רבי אלעזר עתידין צדיקים שאומרים מלאכים לפניהן קדוש, בדרך שאומרים לפני הקב"ה קדוש קדוש קדוש וגו' שנאמר 'והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו' (ישעיה ד. ג) הרי אתה רואה ש'יכול כמוני', וגם עליהם יאמרו קדוש. מעתה אומר המדרש, איך יכול האדם לזכות למדרגה כה גשגבה ע"י ש'תלמוד לומר כי קדוש אני', פי' תלמוד לעצמך לומר תמיד 'כי קדוש אני', וממילא אם בוא יבוא היצה"ר לפתותו לדבר עבירה יאמר לו איזה פנים יהיה לי שיאמרו שקדוש חוטא... ולא ידך גיסא אם היצ"ט יזרוהו לדבר מצוה יאמר בודאי ראוי ונכון שאעשה כן 'כי קדוש אני' ולי נאה ויאה לעשות דברים טובים, ובדרך זה יוכל להשיג מדת הקדושה.

(רבינו הסב"ק מריזין זי"ע)

אני ה' אלקיכם – בכל מצב, העיקר לא לפנות אחר ע"ז

קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם: איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ד' אלקיכם... אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם אני ד' אלקיכם... (יט. ב-ד) פסוקים אלו מורים על ג' מדרגות בגוי קדוש, והחשוב חשוב קודם, ואלו הן: א. פסוק ב' 'קדושים תהיו' מורה על קציני עם סגולה, המקדשים עצמם אפילו במותר להם, וכפירוש הרמב"ם על פסוק זה, ועליהם בודאי נכון לסיים 'אני ד' אלקיכם'. ב. פסוק ג' 'איש אמו ואביו תיראו' ואת שבתתי תשמרו מדבר על כללות העם שומרי תורה ומצוות ממצוות כיבוד אב ואם הגשמיים, עד מצות שמירת שבת, ואכן נכון לסיים גם עליהם 'אני ד' אלקיכם'. ג. פסוק ד' 'אל תפנו אל האלילים ואלהי מסכה לא תעשו לכם, קאי על המוקצין שבעם שמקימין בעצמם דבר זה ולכל היותר שאינם פונים אל האלילים ואינם ממירים דתם ח"ו, וגם עליהם חתם תכנית אמת 'אני ד' אלקיכם'. וכמאמרם ז"ל 'כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי' (מגילה יג).

(רבינו אדמוה"ז מטשארטקוב זי"ע)

"כלים ריקים אל תמעיטי"

קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם (יט. ב) קדושים הוא לשון הזמנה (עיין תוס' ריש קידושין ב: ד"ה 'דאסר לה'). והיינו שהש"ת אומר לנו אתם תהיו מוכנים תמיד עם כלים הראויים לקבל את הטוב ואת החסד 'כי קדוש אני' כי אנכי מוכן ומזומן תמיד להיטיב אתכם, אך העיכוב בזה הוא מצד המקבל. וכמסופר מהרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע ששאל למעלה בשנים - בעת הגזירות הקשים - למה מחרישים יושבי הגן עדן כ"כ, וניתן לו רשות לשאול את רבו המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע

שהיה כבר ב'עלמא דקשות', הלך ושאל אותו למה הוא מחריש? והשיב לו תדע שמלמעלה אין שום רע יורד למטה, ורק טוב יורד לישראל, אך כשבא למטה מתהפך לרע מצד המקבל. והוא שמצווה התורה 'קדושים תהיו' תשתדלו להיות מוכנים ומזומנים עם כלים הראויים כדי לקבל את הטוב הנשפע לכם ואל תקלקלו ח"ו.

(רבינו אדמוה"ז מטשארטקוב זי"ע)

לזכור שכל הקדושה באה מהשי"ת

דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ד' אלקיכם (יט. ב) 'דיבור' הוא לשון קשה ומורה על בחי' יראה, ו'אמירה' שהיא רכה מורה על בחי' אהבה, והוא 'דבר-ואמרת', קדושים תהיו' והכוונה היא שע"י אהבה ויראה תוכלו להגיע למדת הקדושה, אך יחד עם זה צריכים לזכור 'כי קדוש אני' שלא יתלה בעצמו ויאמר 'כוחי ועוצם ידי עשה לי החיל הזה' אלא 'זכרת כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל' והקדושה באה אליך מה'אני ד' אלקיכם'.

(רבינו הסב"ק מריזין זי"ע)

פחד נורא מעומק הדין

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (יט. יז) פירש"י לא תלכין את פניו ברכים רגיל היה הרה"ק רבי משה צבי מסאווראן זי"ע לספר את אשר אירע בתקופתו: מעשה באשה שנכנס בה 'דיבור' רוח של אדם רשע ר"ל, הביאה לפני הרב מיחרשיו שיגרש את הרוח ממנה, והיה הרוח מדבר מתוך האשה ומבקש ומתנחן שהרב יתקן את נשמתו, ע"י שמנין אנשים יאמרו עשרה ימים את ספר התהילים, ואם יעשו כן אזי הוא מבטיח שיצא מגוף האשה, ובקש לו הרב שיספר איך אירע לו המעשה שנתגלגל באשה זו, וסיפר הרוח את קורות השתלשלות חייו שהרבה לחטא ולפשוע ובסוף ימיו זכה לחזור בתשובה שלימה, עד שמת מתוך תשובה ונשמתו עלתה לשמים שלימה ונקיה מכל וכל, ורק עוון אחד נותר בחובו, והמעשה היה שהוא היה נוכח כשאברך בן תורה ובעל מעשים טובים עמד בסמוך לחותנו ואמר תהלים כשהגיע לפרק פ"ט טעה בניקוד תיבה אחת ואמר 'כירח יכון עולם ועד ו קמוצה ע סגולה וזאת במקום אשר היה לו לאמר ו' שואית ע' צרייה, ועד בשחק נאמן סלה. ויהי בשמועו זאת שחק מאתו ואמר: היתכן שמי שאינו יודע בטיב נקודות וטעמים, בן תורה יקרא? ומתוך כך נתבייש האברך הלז בפני חותנו למאוד! וחטא זה שהלכין פניו מנוע ממנו לבוא לגן עדן על מקומו בשלום! ימי חייו עלי אדמות את אשר הרבה לפשוע ולבסוף עשה תשובה גדולה עד שמת מתוך תשובה ועלה השמימה נקי מכל זולת עוון זה שבייש את האברך והוא לא שב עליו קודם מותו.

(אריך אפים)

'קודשא בריך הוא וישראל ואורייתא חד אינון'

ואהבת לרעך כמוך אני ד' (יט. יח) ידועים דברי רבי עקיבא דאמר על פסוק זה: 'זה כלל גדול בתורה' (ירושלמי נדרים ט. ל) ויש לדעת דלכאורה המצוה הזאת אינו אלא מה שנוגע בין אדם לחבירו, אבל לא לגבי קיום של שאר המצוות וא"כ איך זה כלל גדול לכללות התורה? אלא הענין הוא דקוב"ה ואורייתא וישראל חד אינון, וא"א להשיג מדרגה נעלה זו לאהוב זולתו 'כמוהו' אלא כששורה מדת האחדות בכלל ישראל, לכן אם מקיימים 'ואהבת לרעך כמוך' הרי הם מדובקים להשורש והיינו דבקות בהשי"ת שזה הוא אחדות הפשוטה, וכשמדובקים לשורש אז

ממילא יודע את ד' ומקיים נמי כללות המצוות כיון דאלו שלשתן חד אינון.

(רבינו הסב"ק מריזין זי"ע)

אין הגוי יכול להבין ולקלוט שיש לאהוב את הזולת לפחות 'כמוך'

ואהבת לרעך כמוך אני ד' (יט. יח) איתא בגמ' שענה הלל הזקן לגוי שבקש ללמוד התורה כולה על רגל אחת: 'דעלך סני לחברך לא תעביד' (שבת ז"א) ולכאורה מה ראה הלל לימר לו לאותו נכרי בלשון כזו ולא אמר לו לשון התורה 'ואהבת לרעך כמוך'? וי"ל כי המושג העליון אשר שכלו של הגוי מסוגל להגיע אליו הוא הצד השלילי שלא יעשה לזולת רעה שהיתה עשויה להכאיב גם לו אם מאן-דו היה עושה הרעה הזאת, אולם להשיג גם את הצד החיובי, היינו, שיאהב את הזולת ממש כמו שהוא אוהב את עצמו, זהו כבר למעלה משכלו, וכשאמר הלל לקרב את הנכרי ולהכניסו תחת כנפי היהדות מוכרח היה לפנות אליו בלשון זו וההולמת את מדת השגותיו.

(חידושי הרי"מ)

כפי שהאדם נוהג כל ה' נוהג איתו

ואהבת לרעך כמוך אני ד' (יט. יח) מרגליה בפומיא דהבעש"ט הק' זי"ע: כתוב ה' צלך' היינו הנהגת ה' הוא כצילו של האדם, וכמו שצילו של האדם עושה רק מה שהוא עושה, כך גם ה' מתנהג עם האדם כמו שהוא נוהג כלפי אחרים, אם הוא גומל חסדים ואוהב אפילו כאלה שאינם ראויים לאהבה, גם ה' יאהבנו ואע"י שאינו ראוי לכך, והיינו, 'ואהבת לרעך' משום ש'כמוך אני ה' כמו שאתה תנהג כן גם אתנהג.

(מרנא הבעש"ט זי"ע)

'כמוך' - כל אחד לפי דרגתו

ואהבת לרעך כמוך אני ד' (יט. יח) יש לדעת ולהבין מהו כוונתו ה' המצווה את האדם שיאהב כל אחד ואחד כמו את עצמו, וכי יכולים לדרוש שאדם המקיים תורה ומצוות שיהיה אוהב את הצדיק וגדול הדור כמו שאוהב את החוטב עצים והכפרי הנבער בשווה? ברם, האמת היא, שלכן מדגישה התורה להוסיף במצוות עשה זו שיהיה האהבה 'כמוך'! כלומר כשם שבגופו של האדם יש הבדלים רבים בעצמותיו ואבריו כמו הראש, הלב, עינים, ידים ורגלים ועוד, והנה את ראשו לבו ועיניו יאהב האדם ביותר, וישמרם בכל עת מכל פגע כאב ומחלה, בידעו אשר בלעדיהם 'עולם חשך בעדו', ואילו שאר האברים כמו הידים ורגלים ו'האדם ג"כ וישמרם מכל מחלה וכאב, אך לא בשמירה יתירה כמו הראש והלב, וכן בכל אבר ואבר לפי ערך חשיבותו ונחיצותו, עד כדי כך שהשערות והצפרנים אם כי יחשמו וישמור שלא יתלשו ממנו בכח בעוון מחוברים בגופו, כדי שלא יכאב לו, אבל בהגיע זמנם אשר ירבה שערו וציפרניו הוא עצמו יגזום ויסירם. כן הוא הדבר לגבי כללות ישראל: יש בהם אנשים שצריך לאהוב אותם כדוגמת ראשו לבו ועיניו, והיינו, ראש העדה ואת בחינת צדיק הדור ו'עני העדה' שהם התלמידים חכמים מובהקים שבדור, כמו"כ סתם תלמידי חכמים או בעה"ב יראים וחסידיים כל אחד לפי דרגת דיליה צריך לאהבהם דוגמת שאר אבריו, אך לדאבונינו יש בישראל גם גרועים ואפי' רשעים שאין עצה אחרת אלא להפרידם כמו הצפרנים והשערות הארוכים, וזהו טובת כלל ישראל, והוראה זו אנו למדים מתיבת 'כמוך'.

(רבינו הסב"ק מריזין זי"ע)

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב שליסל שליט"א
רב דקדוק שטפנישט

חבמי
הזמניה

המצבה בדורותווי
מצבת קברו כאשר ברקע
מצד שמאל נראה אוהל
קברו של הרב דרימר

על מצבת קברו בסמוך
לאהל רבי דוד דרימר
רבה הקודם של דורותווי
נחרט
פ"נ

מו"מ הרב מדארהוי
ר' דוד שעכטער בן
ר' ארי' נפט' י"ז אייר
תשי"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

הגאון החסיד רבי דוד שכטר זצ"ל רבה של דורותווי

נלב"ע י"ז אייר תשי"ז ומנו"כ בדורותווי

בהגיע עת דודים בעוד שר' דוד בורנשטיין נשא
אשה מראדוויץ, הרי שר' דוד שכטר נלקח אחר כבוד
כחתן אצל ידידו וידיד המשפחה הגה"ח רבי בערל'ה
שוחט מק"ק דורותווי, ושם קבע את מגוריו והיה
סמוך על שולחן חותנו שהיה איש נכבד ת"ח ויר"ש
מרבנים וגדול במעשים,

לימים כאשר הרב דורותווי הגאון רבי דב דרימר
זצ"ל הלך לבית עולמו אך טבעי היה שתושבי העיר
פנו בשאלותיהם אל רבי דוד שכטר אשר כאמור

רבינו הרה"ק משטפנשט זיע"א שיאציל עליהם
מאוצר ברכותיו.

להרה"ח ר' חיים היו בלע"ר ששה ילדים, ובהיות
שר' דוד שכטר היה חסר זהות ולא היו לו 'ניירות'
סידר לו ר' חיים 'תעודה' כאילו גם הוא נמנה על
בניו, ואכן קרבו וגדלו כבן, רבי חיים לימד את שני
הנערים 'שחיטה' ואף הוסמכו לרבנות.

הגה"ח ר' דוד שכטר זצ"ל נולד בבסרביא לאביו
הרה"ח רבי ארי'ה שכטר ז"ל, לימים לאחר שהתייתם
מאביו ז"ל בחששו מגזירת הגיוס לצבא הרומני
ברח לבית דודו הגה"ח רבי חיים חכם זצ"ל רב
בדאראבאן שברומניה, שקבלו בזרועות פתוחות, מה
עד שבאותה תקופה נזדמן לו גם להכניס לביתו את
אחינו השני רבי דוד בורנשטיין שהגיע מסניטקיב-
ראדין שבאוקראינה, רבי חיים קבלם כאמור בנפש
חפצה ובהזדמנות הראשונה הביא אותם לפני רבו-

באר בשדה - שטפנישט

נס ופלא, והנהגתו של הרה"ק משטפנשט זי"ע"א

ראשון בשבוע הוזמנו הרה"ג רבי חיים חכם והרה"ג רבי דוד שכטר לעמוד למשפט בעיר דורוהוי, בינתיים הגיעה תשובתם של הצדיקים, משטפנשט הגיע מברק בו נאמר **אל דאגה הרבי מברך אותו שהשי"ת יציל אותו מכל רע** והכל יסתדר על צד היותר טוב, ומאדמו"ר מטשורטקוב זי"ע הגיעה גם תשובה כדלהלן: **יסכר פי דוברי שקר**.

רבי חיים ז"ל שהיה מאמין גדול לא פנה אפילו לעורכי דין, הוא סמך על ברכתיהם של הצדיקים, לקראת השבת שלפני המשפט יצא את העיר דאראבאן והגיע אל נכד אחותו הרה"ג רבי דוד שכטר לשבות אצלו בעיר דורוהוי מקום המשפט, במשך כל השבת היה רבי חיים ז"ל שמח כאילו לא קרה דבר, שאל אותו נכד אחותו רבי דוד, דודי איך אתה יכול לשמוח כ"כ, בזמן שמחר אנו עומדים למשפט, ואם ח"ו יגיע תשובה שאמנם לא נולדתי שם באותה עיירה בה הייתי גר, הרי נשב שנינו יחד בבית סוהר, וביקשו לפי השלטונות פנו כמובן במברק לעיירה ההיא, וביקשו לקבל תשובה מיידית אם רבי דוד נולד שם או לא. ענה לו רבי חיים ז"ל יש לי שני עורכי דין גדולים ולכן אין לי מה לדאוג. וכך היה בדיוק ביום שיצאו מברקי התשובה משני הצדיקים, היתה שם בעיירה שריפה גדולה ונשרפו שם כל המסמכים ותעודות הלידה של כל העיירה מכל השנים, הגיעה תשובה מהעיירה שאין הם יכולים לענות תשובה על מה שנשאלו, ובכן לא נותר לשופט אלא לזכות אותם מחוסר הוכחות, והם יצאו מהמשפט זכאים ושמיחים.

אותו בליעל ומוסר כשחזר לעיר דאראבאן אחרי המשפט, קשרו אותו תושבי העיר היהודים לעץ, וכל בני העיר עברו על ידו וירקו בפניו, הרב ובית הדין המקומי שם החרימו אותו ממש, והטילו עליו 'חרם' ומאז הכל ברחו מפניו.

כשמרן אדמו"ר משטפנשט זי"ע, בא אח"כ לביקור לעיר דאראבאן, בא ה'מוסר' הזה אף הוא, ורצה להיכנס למרן, אך כשנפתחה רק הדלת מיד הרגיש בו מרן משטפנשט, הוא קם ממקומו שם ידיו על פניו הקדושות, כדי שלא להסתכל עליו, ואמר לו: **"אותך אני לא מקבל, כי הנך מוחרם, נא לצאת מהחדר"**.

(גר ישראל, חלק ג' עמ' רסח)

סיפור נורא מובא בספר 'נר ישראל' מהרה"צ ר' חיים דוב שטרן שליט"א אב"ד סקולען ב"כ. שעליו מספר הר"ר יצחק חכם ברשימותיו, איך שרבינו משטפנשט זי"ע האי רחום וחונן נהפך להיות כגבור ואיש מלחמה כשהדבר נגע כלפי כבוד שמים.

ומעשה שהיה כך היה הרה"ג רבי דוד שכטר ז"ל אבד"ק דורוהוי היה נכד אחותו של הרה"ג רבי חיים חכם ז"ל, הוא נשאר יתום מאביו שהיה גר במדינת בסרביה ולכן נמלט משם והגיע לעיר דאראבאן מקום מגוריו של דוד"ו רבי חיים ז"ל, דוד"ו רבי חיים צירף אותו למשפחתו כאילו הוא בנו דאג לו על כל מחסורו ולמד איתו אישית והסמך אותו להוראה, כשהגיע לפרקו חיתן אותו עם בת השוחט מבני עיר המחוז דורוהוי, ומאוחר יותר שימש שם בקודש. מכיון שמוצאו היה מבסרביה שהיתה שייכת אז לרוסיה, והגיע לדאראבאן, הוציא דוד"ו רבי חיים עבדו תעודת לידה כאילו הוא נולד לו לפני בואו לדאראבאן, כי לפני שהיה גר בדאראבאן היה גר בעיירה אחרת, ועכשיו כשהגיע הצהיר רבי חיים לפני השלטונות שגם זה הוא בנו.

הכל היה טוב ויפה, אבל לא ארכו הימים וקרה מקרה שתושב עיר דאראבאן איש רע בליעל ביקש מהרב רבי חיים ז"ל שיעשה למענו איזה דבר שלא כדין, רבי חיים סירב כמובן הרי לא יתכן שיעשה דבר נגד תורתנו הק', אך ההוא שהיה גבר אלים, מוסר, ועם הארץ, אמר לרבי חיים ז"ל: עכשיו אני אסדר אותך ב'חד גדיא' (היינו שתשב בכלא...), הרי רימית את השלטונות בהביאך קרוב שלך שברח מרוסיה ורשמת אותו כבןך כאילו הוא נולד היכן שנולדו לך כל הילדים. האי בר-נש קיים את התראתו ושלח מיד תלונה ומסירה למושל המחוז בדורוהוי וגילה לו את כל הסוד. עבדו עבירה כזאת לא היו נפטרים בדרך כלל בפחות מעשר שנות ישיבה במאסר.

רבי חיים ז"ל שהיה נרגש ונפחד מאד שלח מיד שני מברקים לשטפנשט ולטשורטקוב שהצדיקים יבקשו רחמים עליו שינצל מידיים רעות, אותו בליעל לא נח ולא שקט הוא עמד במרדו ופעל מכל הצדדים שיערכו משפט בהקדם האפשרי, וכך היה, פרקליטות המחוז הגישו את כל המסמכים לבית המשפט המחוזי בעיר דורוהוי וליום

הוסמך לרכנות בימי צעירותו, והוא החל לפסוק שאלות לרצון תושבי דורוהוי, והי בקשר הדוק עם רבני רומניה בדברים העומדים על הפרק.

בשנת 'לב יהודה' למהרי"ל צירלזון (סימן ל') כתב: להרב המופלג מו"ה דוד נ"ו שעכטער, בבאר חיים מרדכי (יו"ד ח"ג סי' מ"א) כתב: להרב המופלג בתורה ויראה עוטה מעיל הוראה וכו' מו"ה דוד שעכטער נ"י

באותה עת אחז רבי דוד דרכו ונסע להקביל את פני הגאון הגדול רבי יהודה לייב צירלסון רבה של קישנינו בירת בסרביה. וממנו קבל 'סמיכה' להורות ולדון, ומאז נתקבל כרב העיר דורוהוי והיה רצוי על כל הקהל.

רבי דוד היה איש נעים הליכות והיה מחונן במעלות ובמידות טובות פיו הפיק מרגליות והיה נואם בחסד עליון, וכן היה נעים זמירות ישראל.

בהתגעש עולם ומלואו במלחמת העולם השנייה, רבבות בני רומניה גורשו אל עמק הבכא טרנסניסטריא גם רבי דוד היה בגולים, ורק בסג חזר בנפשו בכפו, עם סיום המלחמה החלו לחזור אחד מעיר ושנים ממשפחה והשתדלו לכוון ולהקים מחדש את קהילות הקודש הפזורים ברחבי רומניה. רבי דוד חזר לכהן כרבה שלל דורוהוי וליכד סביבו את השרידים השורדים ושימש להם כאב- ואם והרעיף עליהם דברי חיזוק. ככהונתו שימש עד יומו האחרון, נלב"ע ביום י"ז לחודש אייר תשי"ז ונטמן בבית העלמין היהודי בדורוהוי.

המשך מעמוד 6

למען עזרת בנש"ק

מכתב המלצה נוסף מאת רבי אברהם אבא שענקמאן אבד"ק גאלאטץ רומניה, מציאנו שהוצא למכירה בבית מכירות, עבור אברך אשר הוצרך לצאת לארצות הברית לאסוף כסף לנשואי בתו, מר"ח מרחשוון תר"צ.

שלמא רבא לה"ה ידידי הרב הג' החו"ב זך הרעיון .. ש"ת מו"ה יעקב שכטר נ"ו האבד"ק שטפנשט.

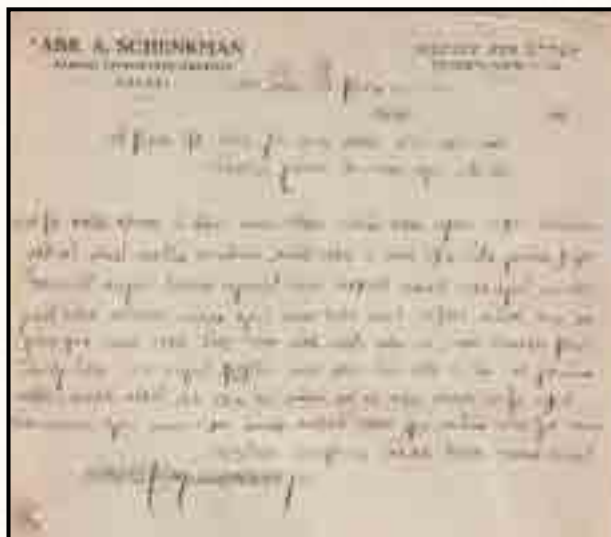
אחדשה"ט הנה השגתי מכתב מלכוב מדוד רעיתי המו"מ ה' ... שלמים, גין ונכד הגה"צ מאלעסק זצ"ל, איך שבנו ה' דוד שליט"א ... לנסוע לארצות הברית לבקש עזר ותמיכה לפרנסת ביתו, להחזקת אבותיו הזקנים, ולהביא את בתו לתכלית הנרצה, והוא דורש ממני לבקש מכת"ה השתדלות שיזכר להשיג רשיון ... שמה ... שכת"ה כבר פעל שזה עברו חתן הרה"צ מאלעסק, וכי בנו ה' דוד הנ"ל ... כעת בלונדון, ובקרב יהיה בצל קורות.

והנה אף כי ידעתי בטח כי הינם באמת ויש ביד כ"ת לעשות כזאת בוודאי יעשה אף ... מליצתי.

ובזה שאשר יידידו רושה"ט בהוקרה ובתודה

הק' אברהם אבא שנקמן אבד"ק *

רבי אבא נלב"ע בגאלאץ בט"ו לחודש אייר תרצ"ז

מכתב המלצה מאת רבי אברהם אבא שענקמאן זצ"ל אבד"ק גאלאטץ רומניה, עבור אברך אשר הוצרך לצאת לארצות הברית לאסוף כסף לנשואי בתו

באיזה מקומות אין לזה שום ערך הוראה לסמוך עליה למעשה, יען כי לאו 'הוראה' היא זו אלא 'רעה' שלרגלי סיבות שונות נעשתה על אפם ועל חמתם של תופשי התורה, מחמת שמדינת אסור לכוון בבית הכנסת תמונות מצויירות או בולטות כאלו, כמו שכבר פסקו ה'ט"ו, וה'ברכי יוסף' וה'בית לחם יהודה' והחכמ"א והשדי חמד בשם כמה רבונותא שביניהם יתנוססו רבני גאוני ב"ד הגדול שבירושלים תובכ"א, ובכן יישר כוחו של כת"ה, שעמד בפרץ למחות באלה שרוצים להעביר את הדרך ביחס לתמונות ההם.

לא אפונה, כי מנהלי ביהכנ"ס יצ"ו, יקבלו עליהם את הדין ועמו יחד יקבלו גם את הברכה אשר יגמלם ה' כנפשם שבעם.

רבי אבא רבה של גלאץ היה מעורב בכמה פרשיות גיטין והידי עגונות.

לפנינו קטע מעניין ממכתבו של רבה של גאלאטץ רבי אברהם אבא שענקמאן לרבני ודייני עיר חיפה, ארץ ישראל, אודות שליחות גט. בשנת תרצ"ג. המכתב עוסק בפרטי הדינים של הגט, כתיבת שם האשה, עיר, עדים, ועוד. כולו בכתב יד וחתימתו, על נייר מכתבים רשמי. פיסקא מעניינת בין הדברים:

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלטון שליט"א
רב דקדוק שטפנישט

מצבת קברו בעיר רבנותו גאלאץ
בתוככי אוהל מיוחד אשר נבנה
על קברו

נוסח מצבתו:
פ"נ

הרב מו"מ ר' אברהם אבא
ב"ר אליהו שענקמאן ז"ל
אב"ד דק"ק גאלאץ תרס"ה- תרצ"ו
ט"ז אייר שנת ה' תרצ"ו ליצירה
ת.נ.צ.ב.ה.

בתחתית המציבה נחרטו המילים:
פ"נ

הרבנית מ' חנה שענקמאן
בת הרב מו"מ ר' יצחק פיינשטוך ז"ל
נפטרה.....תרצ"ד ליצירה
ת.נ.צ.ב.ה.

הגאון רבי אברהם אבא שענקמאן זצ"ל רב ואב"ד גאלאץ רומניה

נסתלק ט"ו לחודש אייר תרצ"ו ומנו"כ בגאלאץ

וזה לשון התשובה שקיבל מאת הגי"ל צירלסון
זצ"ל הי"ד:

להרה"ג ר אבא נ"י שענקמאן רב בק. גאלאץ
ע"ד שאלתו בנדון מה שרוצים לעשות בבית"כ
ממעל להארון הקודש צורות בולטות של שני אריות
שלמים! האם יתכן להתיר כזאת?

הנה מה שנעשה כבר באיזה מקומות אין לזה שום
ערך 'הוראה' מה שנעשה כבד כך — המשך בעמוד 5

רבי אבא היה גדול בתורה, רב ופוסק, אל שולחנו
הובאו שאלות מסובכות והוא היה בקשר בכתובים
עם גדולי הרבנים ברומניה: הגרי"ל צירלסון רבה של
קשינוב, הגר"ז שפרן רבה של באקו. כמו"כ הובאו
לשולחנו שאלות מאתגרות בקשר להליכה בדרכי
המודרנים והוא כדוגמת העמדת אריות מפוסלים על
גבי ארון הקודש לקישוט והוא התנגד מיד, ולאחר
שקיבל את חוות דעתו של הגרי"ל צירלסון ענה
בשלילה.

הרבה מידע לא מצאנו בכתובים אודות רבה של
גאלאץ הגאון רבי אבא שענקמאן זצ"ל מי שכיהן בה
כרב העיר משך 31 שנים בין השנים תרס"ה- תרצ"ו.

רבי אבא היה חתנו של הגאון רב יצחק פיינשטון
זצ"ל ששימש כרבה של גאלאץ ולאחר פטירתו
הוריש את כסא רבנותו לחתנו רבי אבא שענקמאן
זצ"ל.

באר בשדה- שטפנישט